

Bevarandeplan för Natura 2000-området Arasjö

Foto: Andreas Garpebring

Fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-12
Namn och områdeskod: Arasjö, SE0810360
Kommun: Lycksele, Vilhelmina
Skyddsstatus: Natura 2000: Särskilt bevarandeområde (SAC)
Övrigt skydd: Naturresevat
Markägare: Naturvårdsverket
Förvaltare: Länsstyrelsen Västerbotten
Area: 4 636,2 ha

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden med arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv. I Sverige har vi ca 4 000 Natura 2000-områden varav ca 250 finns i Västerbottens län. För varje område finns naturtyper och/eller arter utpekade. Syftet med Natura 2000-området är att bidra till att de för området utpekade naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus i Sverige och EU, vilket innebär att de utpekade arternas och naturtypernas utbredningsområde, areal, populationsutveckling och andra kvaliteter finns och kan bevaras.

Bevarandeplan

För varje Natura 2000-område finns en bevarandeplan upprättad. Här beskrivs de utpekade naturtyperna och arterna, deras bevarandetilstånd i det specifika området, samt vilka bevarandemål som har satts upp för dem. Om åtgärder och skötsel krävs för att uppnå målen beskrivs de också. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen.

Bevarandeplanen ska fungera som vägledning och stöd om någon form av exploatering blir aktuell. De naturvärden som finns i respektive Natura 2000-område får inte påverkas negativt och därför krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka bevarandevärdena i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området om de riskerar att påverka områdets bevarandevärden. Detta regleras i miljöbalken 7 kap 28-29§§. Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsens miljöenhet före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Utpekade naturtyper enligt Art- och habitatdirektivet

3160 Myrsjöar	2 ha
3260 Mindre vattendrag	2 ha
4060 Alpina rishedar	100 ha
6450 Svämängar	3 ha
7140 Öppna mossar och kärr	120 ha
7310 Aapamyror	1 600 ha
9010 Taiga	2 450 ha
9040 Fjällbjörkskog	25 ha
91D0 Skogsbevuxen myr	10 ha

Utpekade arter enligt Art- och habitatdirektivet

1081 Bredkantad dykare
1972 Lappranunkel

Beskrivning av området

Området ingår i ett större område som 2015 skyddades som naturreservatet Stöttingfjället. Arasjö har dock varit skyddat som naturreservat sedan 1994. I reservatet Stöttingfjället ingår även två andra Natura 2000-områden: Alsberget och Gransjömyrarna.

Arasjö är med sitt granskogs- och myrlandskap en representativ och i vissa avseenden särpräglad del av Stöttingfjället, som är ett av landets mest granskogsdominerade landskap. Höjden över havet varierar från 570 meter vid de flackare delarna till närmare 700 meter vid toppen av Norra Spettliden, Lövträskberget och Oxberget. På topplatåerna utbreder sig hållmarker med inslag av för trakten exotiska fjällväxter, som t ex ripbär. Här är skogen till följd av det bistra klimatet lågvuxen och domineras i huvudsak av björk med inslag av krypande grankloner. Dessa grupper av korta vridna granar kämpar här hårt mot det bistra klimatet och de få som lyckats etablera sig klarar endast av att föröka sig genom

vegetativa skott. Enstaka granar, särskilt på Lövträskbergets topp, är mycket rotgrova till följd av den dimfrost som knäckt topparna. Sluttningarna är klädda av urskogsartad granskog. Dessa skogar har ofta ett stort inslag av torrträd och lågor. Sumpskogar är förhållandevis vanliga.

Området gränsar i norr till Stor-Arasjön. Lill-Arasjön ligger centralt i området. Mellan sjöarna ligger ett stort myrkomplex, Åmyran. Mellan Oxberget och Norra Spettliden ligger ytterligare några stora myrkomplex: Svartmyran, Mittimyran och Lövträskmyran. Både Lövträskmyran och delar av Åmyran har fått högsta klassning i våtmarksinventeringen. Norra Trapplidmyran på Norra Spettlidens västsida är en ovanligt starkt lutande backmyr. I övrigt genomdras sluttningarna på bergen ofta av småmyrar och backkärr. Tall förekommer mycket sparsamt i området och nästan uteslutande kring äldre myrar och backkärr.

Arter som finns dokumenterade är rynkskinn, rosenticka, gränsticka, samt Natura 2000-arterna lapp-ranunkel och bredkantad dykare.

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs Fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

De prioriterade bevarandevärdena är framförallt de stora sammanhängande urskogsartade barr- och blandskogarna med inslag av stora, opåverkade myrmarker.

Motivering

Såhär stora områden med opåverkade, urskogsliknande skogar och orörda myrar är mycket ovanliga i dagens storskaliga skogsbrukslandskap. Därför är det viktigt att Arasjö och liknande områden skyddas.

Prioriterade åtgärder

Inga åtgärder är i dagsläget aktuella. Se Stöttingfjällets naturreservats beslut och skötselplan för detaljer.

Beskrivning av utpekade naturtyper

3160 Myrsjöar

Myrsjöar är ofta små och kännetecknas av näringsfattigt vatten, låg produktivitet och påverkan av humussyror som gör dem naturligt sura. I området finns ett par myrsjöar utspridda. Större sjöar som Lill-Arasjön och Svartsjön förs inte hit.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Naturtypen är till synes opåverkad av dikning.

Bevarandemål

Sjöarna ska ha en opåverkad hydrologi med intakta strandvåtmarker och strandskogar. Vattenkvaliteten ska vara god. Främmande arter eller fiskstammar ska inte finnas. Arealen ska inte minska.

3260 Mindre vattendrag

Mindre vattendrag förekommer i hela landet i såväl skogs- som jordbruksmark. Naturtypen omfattar oftast vattendrag som har strömmordning lägre än 4 och/eller lägre årsmedelvattenföring än 20 m³/s.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Naturtypen är till synes opåverkad av dikning.

Bevarandemål

Bäcken ska ha fria vandringsvägar samt naturliga vattenståndsfluktuationer och flöden utan påverkan av dikning. Vattenkvaliteten ska vara god. Arealen ska inte minska.

4060 Alpina rishedar

Fjällhedan ovanför trädgränsen dominerade av dvärgvuxen och krypande busk- och risvegetation på såväl kalkfattiga som kalkrika marker. Naturtypen är vanligen påverkad av ett långvarigt renbete, vilket gynnar vegetationen om det inte blir alltför intensivt. Naturtypen finns på Oxberget.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt.

Bevarandemål

Hydrologin ska vara naturlig med försumbar påverkan av terrängkörning. Renbete ska förekomma, dock inte alltför intensivt. Arealen ska inte minska.

6450 Svämängar

Gräsmarker längs med större vattendrag norr om den naturliga Norrlandsgränsen som översvämmas under vår och sommar. Naturtypen har använts eller används fortfarande som slåtterängar och kräver hävd och/eller naturlig störning för att inte växa igen. Svämängar finns längs bäcken som rinner mellan Oxbergstjärnen och Lill-Arasjön.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt.

Bevarandemål

Naturtypen ska ha en naturlig hydrologi och präglas av årligen återkommande översvämningar. Den ska behålla en naturlig näringsstatus utan påverkan av gödsling eller kalkning. Arealen ska inte minska.

7140 Öppna mossar och kärr

Naturtypen öppna mossar och kärr är brett definierad och inkluderar mossar och kärr som är plana, svagt välvda, eller sluttande. De ska vara öppna eller glest trädbevuxna och inte ha mer än 30 % kron-
täckning.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Naturtypen är till synes opåverkad av dikning.

Bevarandemål

Hydrologin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrats genom t.ex. dikning eller exploatering. Myrarnas struktur, funktion och typiska arter ska finnas kvar. Naturtypen ska vara fortsatt öppen. Arealen ska inte minska.

7310 Aapamyr

Aapamyr består av en eller flera myrtyper som tillsammans bildar ett stort, sammanhängande myrkomplex. För att klassas som aapamyr måste myrkomplexet vara minst 20 ha stort. En aapamyr hyser också arter, framförallt fåglar, som är beroende av stora, sammanhängande myrområden, t.ex. blå kärrhök, svartsnäppa och myrsnäppa.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Naturtypen är till synes opåverkad av dikning.

Bevarandemål

Hydrologin spelar en mycket viktig roll och ska inte försämrans genom t.ex. dikning, körskador eller exploatering. Myrkomplexets struktur, funktion och typiska arter ska finnas kvar. Aapamyren ska behålla sin mosaik av olika myrtyper, både öppna och skogbevuxna. Arealen ska inte minska.

9010 Taiga

Som taiga räknas skog med relativt liten påverkan och vars strukturer och funktioner liknar dem i en urskogsartad skog eller en naturskog. Viktigt är att det finns en skoglig kontinuitet och att träden är i olika åldrar och storlekar.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Skogen är naturskogsartad och värdena kommer att utvecklas ytterligare över tid.

Bevarandemål

Naturtypen ska huvudsakligen präglas av naturliga processer och träd i olika åldrar och dimensioner ska finnas. Död ved ska finnas i stor mängd och olika grader av nedbrytning. De talldominerade delarna ska vara fortsatt präglade av brand och hysa brandgynnade arter. Lövrika successioner i olika faser kan finnas inom området. De grandominerade delarna ska präglas av lång kontinuitet och hysa arter typiska för sådan skog. Arealen ska inte minska.

9040 Fjällbjörkskog

Skog i subalpin miljö med minst 10 % krontäckning där minst 50 % av grundytan består av fjällbjörk. En stor andel av området består av den här naturtypen. Fjällbjörkskog växer på Oxbergets sydbrant.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt.

Bevarandemål

Naturtypen ska präglas av naturliga störningar såsom stormfällning, insektsangrepp, översvämningar och brand. Skogens strukturer och funktioner ska likna dem i en naturskog med mycket gamla träd och död ved. Påverkan från skogsbruk, vägbygge, eller annan verksamhet ska vara försumbar. Hydrologin ska förbli opåverkad. Arealen ska inte minska.

91D0 Skogsbevuxen myr

Naturtypen förekommer på fuktiga-blöta myrmar med högt liggande grundvattenyta. Krontäckningen är minst 30 %.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Naturtypen är till synes opåverkad av dikning.

Bevarandemål

Naturtypen ska ha en naturlig hydrologi och hydrokemi utan påverkan från t.ex. dikningar eller körskador. Det ska finnas träd i olika åldrar och dimensioner och med inslag av död ved. Skogen ska präglas av naturlig dynamik utan påverkan från skogsbruk. Arealen ska inte minska.

Beskrivning av utpekade arter**1081 Bredkantad dykare (Dytiscus latissimus)**

Arten förekommer i oligotrofa-mesotrofa sjöar samt i djupare dammar och torvgravar. Den uppträder såväl i klarvattensjöar som i mera humösa vatten. Arten har av allt att döma gått tillbaka kraftigt i hela Europa men bedöms fortfarande vara relativt allmän i Sverige.

Bevarandetillstånd idag

Svårbedömt eftersom kunskapsunderlaget är litet. Arten är inte funnen i området, men det kan inte uteslutas att den förekommer.

Bevarandemål

Om arten finns i området ska dess population finnas kvar och inte minska. Vattenkvalitén ska vara god och opåverkad av övergödning. I sjöarna ska inte dränering förekomma. Det ska förekomma sjöar med tät strandvegetation samt stora vegetationsfria vattenpartier.

1972 Lappranunkel

Lappranunkel förekommer i fuktig till våt skogsmark eller bland videsnår. Arten kräver rörligt markvatten eller översilning. Den förekommer i myrkanter och tål avsevärd beskuggning men trivs bäst där videsnåren inte är för täta.

Bevarandetillstånd idag

Bedöms vara gynnsamt. Arten är inte rapporterad från området, men väl från intilliggande Gransjömyrarna. Troligen finns arten även i Arasjö, och dess livsmiljö är skyddad från negativ påverkan.

Bevarandemål

Populationen i området ska vara livskraftig och inte minska i antal eller utbredning. Livsmiljön ska ha en opåverkad hydrologi och markskiktet ska inte vara alltför kraftigt solexponerat.

Hotbild

Avverkning och annat skogsbruk skulle förstås innebära ett stort hot, men eftersom området är skyddat som naturreservat får inget skogsbruk förekomma här.

Dikning kan, även om det genomförs utanför området, påverka områdets värden negativt. Klimatförändringar riskerar på sikt att påverka nederbörd, temperatur, snötäcke osv. så mycket att vissa arter, artgrupper eller hela system minskar eller försvinner.

Övriga verksamheter som kan påverka hydrologin innefattar exploatering såsom väg- och anläggningsbyggen; täktverksamhet såsom bergtäkt; kalkning och gödsling. Dessa och liknande verksamheter kan påverka området även om de bedrivs utanför områdets gränser.

Bevarandeåtgärder*Skyddsåtgärder*

Arasjö är ett Natura 2000-område och har det skydd enligt miljöbalken som gäller samtliga Natura 2000-områden i landet. Alla verksamheter och åtgärder, innanför och utanför området, som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-området är tillståndspliktiga enligt 7 kap 28-29 §§ miljöbalken. Området ingår även i naturreservatet Stöttingfjället.

Lappranunkeln är fridlyst enligt miljöbalken 8 kap 1-2 §§ med stöd av 7 § Artskyddsförordningen (2007:845). Det är förbjudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt skada fridlysta växter.

Den breda gulbrämde dykaren är fredad enligt 1-4 stycket 4 § och 23 § Artskyddsförordningen (2007:845). Det är förbjudet att avsiktligt störa, fånga, döda, förvara eller transportera arten.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder är i dagsläget aktuella utan området ska få utvecklas fritt. Se Stöttingfjällets naturreservats beslut och skötselplan för detaljer.

Ytterligare information

På naturvardsverket.se kan du hitta mer information om Natura 2000.

I Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#) kan du hitta kartmaterial och fakta om skyddade områden. Man kan ladda ner gränser och naturtypskartor (NNK) för alla eller ensstaka områden.

I Skogsstyrelsens kartverktyg [Skogens pärlor](#) kan du bl.a. hitta information om skogar med höga naturvärden.